

Livet etter studiene

Hva gjør faglærer- og master-/hovedfagsstudentene i formgivning, kunst og håndverk etter endt utdanning?

Sammendrag

Artikkelen presenterer en undersøkelse av yrkespraksisen til uteksaminerte faglærere og lektorer i formgivning, kunst og håndverk ved Høgskolen i Telemark – en av to norske høyskoler som tilbyr utdanningen. Populasjonen var 527 studenter uteksaminert i 1999–2009. Svarprosent vurderes til for lav til å trekke generelle slutninger for faglærere – 22,12 % (98) – mens den for lektorene vurderes som tilfredsstillende – 54,76 % (46). Resultatene her viser at de tidligere studentene underviser fortrinnsvis i grunnskolen og den videregående skolen. De har tatt mye videreutdanning, fortrinnsvis i skolefag og pedagogikk. De er fornøyd med arbeidstiden, og det er flere som vil arbeide mindre enn arbeide mer. De er åpne på hvilke trinn/skoleslag de ønsker å undervise, men det er en klar tendens til at de ønsker å undervise i høyere skoletrinn enn der de faktisk arbeider i dag.

Introduksjon

Faglærerutdanningen i formgiving, kunst og håndverk er en treårig bachelorutdanning som gir lærerkompetanse i fagene, samtidig som det gir en mulighet til å fordype seg i eget estetisk skapende arbeid. Masterstudiet (tidligere hovedfagstudiet) i formgiving, kunst og håndverk er en videreutdanning for faglærere og andre lærerkvalifiserte innen formgivingsfagene. Studiet gir kompetanse til å drive FoU-arbeid og mulighet til å fordype seg i og reflektere over eget skapende arbeid (HiT, 2009). De to studiene tilbys kun ved Høgskolen i Oslo og Akershus og Høgskolen i Telemark.

De uteksaminerte har en kjent, formell kompetanse, dokumentert i studie- og fagplaner. De kan undervise både i videregående skole og i grunnskolen. Lektorene kan også arbeide i barnehage dersom de har en førskolelærerutdanning fra før og de kan arbeide som høgskolelektorer. Muligheten for å arbeide i UH-sektoren som lektor er blitt mindre de senere årene, fordi det i større grad kreves doktorgrad for fast ansettelse. Imidlertid har muligheten for å få et doktorgradsstipend økt på dette området. I den videregående skolen er konkurransen hard om de tilgjengelige jobbene. Antall stillinger har sunket dramatisk siden omleggingene av utdanningen de siste årene (Ulvestad, 2009). I grunnskolen finnes flere stillinger for faglærere og lektorer, siden kunst- og håndverksfaget er det femte største skolefaget her. Men studier viser at det ofte er lærere som ikke har fordypning i kunst og håndverk i sin fagkrets som besitter mange av disse stillingene (AECEA, 2009; Bamford, 2006).

En del av utdanningen studenter får på disse studiene er knyttet til eget skapende/utøvende arbeid innen kunst-, håndverks- og designområdene. De uteksaminerte fra studiene kan derfor også arbeide innen ulike utøvende formgivingsyrker.

Problemstilling og bakgrunn for undersøkelsen

Undersøkelsen som presenteres i denne artikkelen har bakgrunn i et behov ved Høgskolen i Telemark for å kartlegge hvilken faktisk yrkespraksis utdanningene leder til. Det er lite systematisk innhentet kunnskap om dette. Hovedmålet var å få faktiske tall på bordet. Resultatene fra studien var derfor i første rekke tenkt brukt som grunnlag for å veilede studenter inn mot studiet (vekk fra studiet) og ut i yrkeslivet. Undersøkelsen ble laget som supplement til et stort forskningsprosjekt ved høgskolen som studerer innhold og arbeidsformer i faglærerutdanningen i formgiving, kunst og håndverk i Norge (Gulliksen og Hjørdemaal, 2010, 2011). I den forbindelse var det sett på som en mulighet at det materiale

som studien samlet inn, også kunne brukes i en videre drøfting og videreutvikling av studiene. Imidlertid er dette i første rekke en enkel kartleggingsstudie. Det legges mer vekt på rapportering av svar fra undersøkelsen enn teoretiske drøftinger om betydningen, årsak til og eventuell konsekvens av disse svarene. I senere artikler vil disse temaene tas opp i større dybde og med bredere, forskningsbasert kontekst.

Til grunn for studien lå en forforståelse om de tidligere studentenes yrkesliv basert på relevante rapporter/formelle dokumenter (som Falch og Naper, 2008; St.meld. nr. 11 (2008-2009)), forskning på lærerutdanningen i formgivning, kunst og håndverk, andre studier av studenters yrkesliv etter endt studium samt formell og uformell kontakt med tidligere studenter. Formell kontakt med tidligere studenter ved HiT foregår blant annet gjennom praksisskoleapparatet, faglige utvalg og interesseorganisasjoner, mens uformell kontakt blant annet kan foregå via studenter og læreres faglige og sosiale fellesinteresser på for eksempel blogger og interessegrupper som "Masterstudium i formgivning, kunst og håndverk" og "Digital Mediedesign" på Facebook.

Forskning på utdanning og praksis i faglærerutdanningen i formgivning, kunst og håndverk forekommer foreløpig i tre studier på doktornivå i Norge (Brønne, 2009; Gulliksen, 2006; Ohnstad, 2008). Denne og annen forskning på området er gjennomgått blant annet av Nielsen (2007), Aakre og Randers-Pehrsson (2008) samt Gulliksen og Hjordemaal (2010). Det er tidligere gjort en studie av faglærerstudenter i formgivning, kunst og håndverks yrkesliv ved Høgskolen i Oslo (Lutnæs, 2008). Denne studien påpeker blant annet konkrete utfordringer ved balansen mellom utvikling av eget skapende arbeid og utvikling av undervisningskompetanse og pedagogisk innholdskunnskap (Shulman, 1986). Studentene i Lutnæs' undersøkelse underviser i stor grad i skolen, og rapporterte at de kunne ønsket mer fokus på didaktiske spørsmål i studiet. Dette er i tråd med det Frøseth og Caspersen finner i sin studie av sykepleiere, allmennlærere og førskolelærere: «De ser altså ut til å oppleve et gap mellom den kompetansen de har fått gjennom studiene og de krav arbeidslivet setter til den samme kompetansen» (Frøseth og Caspersen, 2008: 10). Også andre studier utført ved Senter for profesjonsforskning har bidratt til forforståelsen (Hatlevik, 2009; HiO, 2010).

Gjennom disse kildene hadde vi grunnlag for å anta at tidligere studenter i stor grad arbeider med undervisning, men at de også er opptatt av eget skapende arbeid. Noen få utvikler egne bedrifter, men mange arbeider med dette på siden av en ordinær tilsetning som lærer eller formidler i ulike organisasjoner. Vi hadde også grunnlag for å anta at studentene opplever studiet som todelt – utvikling av lærerkompetanse versus utvikling av egne ferdigheter – og at denne todelingen kan være problematisk. Denne siste antakelsen er tonet

noe ned, siden hovedmålet med studien var å dokumentere hvor studentene arbeidet, ikke hvordan de opplevde studiet og overgangen fra studiet til yrkeslivet.

Utvalg og metode

Utvalgt populasjon for studien var studenter ved Høgskolen i Telemark (HiT) som gikk ut av faglærer- og master-/hovedfagsstudiet ved høgskolen i perioden 1999–2009. Dette omfattet totalt 527 personer fordelt på 443 faglærere og 84 lektorer. I perioden februar–juni 2010 ble disse personene kontaktet og bedt om å svare på et online spørreskjema (Mamut online survey, Opinio). Det ble innført tiltak for å begrense muligheten for at enkelte svarte flere ganger (IP-gjenkjenning og cookies).

Spørreskjemaet ble bygd opp med 10 hovedspørsmål. Det ble utviklet med støtte i undersøkelsen til Lutnæs (2008) og i spørsmålsstillingene fra fase 3 i StudDataundersøkelsen (HiO, 2010).

De tre første spørsmålene ga informasjon om når respondentene fullførte sitt studium, hvordan de nå i ettertid vurderte studiets kvalitet, om de hadde tatt/skulle ta noen etterutdanning og i så fall hvilken samt om de ønsket mer kontakt med HiT i fremtiden. Disse spørsmålene ga svar som er interessante for HiT, men som er mindre relevante for problemstillingen i denne artikkelen. Svar herfra er derfor bare kort nevnt i denne artikkelen. De resterende sju spørsmålene gikk på detaljer omkring reelt yrkesliv i dag og eventuelle ønsker i forhold til arbeid.

Gjennomføringen av datainnsamlingen foregikk i to faser: I første fase ble studenter kontaktet via Internett/e-post/sosiale medier. Siden HiT ikke hadde noen alumniorganisasjon, var disse kontaktene avhengig av den enkelte lærers personlige kontakt med studentene. Vi valgte likevel denne tilnærmingen i første fase for å få en indikasjon på hvor mange som kunne nås på denne måten.

I fase 2 ble fysiske brev sendt ut til alle studenter basert på postadresselister fra høgskolens arkiv. Adresser ble sjekket opp mot oppdaterte registre som gulesider.no og iam.no. I brevet sto det adresse til nettsiden for spørreskjemaet.

Spørsmålene i spørreskjemaet i fase 1 og 2 var de samme. Totaliteten av svar fra begge fasene utgjør materialet studien baserer seg på. Dette materialet er fortrinnsvis kvantitative talldata. Noen ja/nei-spørsmål samt utfyllingsspørsmål gir i tillegg en mulighet for en kvalitativ bearbeiding. Analysemetodene som ble brukt var fortrinnsvis deskriptive statistiske metoder, herunder frekvenstabeller, søylediagram og sektordiagram.

Reliabilitet og svarprosent

Svarprosenten på spørreskjemaet var som helhet liten. Totalt i de to fasene oppnådde det en svarprosent på 22,12 % på faglærerundersøkelsen (98 svar av 443 spurte) og 54,76 % på master-/hovedfagsundersøkelsen (46 svar av 84 spurte). Henholdsvis 11 og 7 av svarene er ufullstendige.

	Populasjon	Fase 1	ufullst	tot F1	F1prosent	Fase 2	ufullst	tot F2	F2prosent	tot	Av disse ufullst	totprosent
Faglærer	443	31	6	37	8,35 %	56	5	61	13,77 %	98	11	22,12 %
Lektor	84	15	4	19	22,62 %	24	3	27	32,14 %	46	7	54,76 %

Tabell 1) Utsendte skjema, fullstendige og ufullstendige besvarelser, svarprosent i fase 1 og 2 samt totalt.

Tabellen viser at vi nådde få av de tidligere studentene i fase 1, men at vi nådde vesentlig flere i fase 2 når kandidatene ble kontaktet per brev.

Det var ikke uventet å oppnå en lav svarprosent på denne undersøkelsen. Erfaringene fra HiO sin undersøkelse (Lutnæs, 2008) tilsa at det er vanskelig å få studenter til å svare. Lutnæs kontaktet to kull tidligere studenter, som ved undersøkelsens gjennomføring hadde vært i yrkeslivet henholdsvis ett og to år. De hadde dermed en gruppe respondenter med et tidsmessig nærmere forhold til studiene og mer oppdatert kontaktinformasjon til dem. Studentene ble i den undersøkelsen kontaktet både på e-post, brev og telefon. Denne undersøkelsen, med totalt 106 utsendte spørreskjema, mottok 62 svar. Dette ble vurdert som god svarprosent. Når vår master-/hovedfagsundersøkelse oppnår 54,76 %, kan dette i en slik kontekst tilsvare en tilfredsstillende svarprosent, mens faglærerundersøkelsen ikke når opp til dette.

Materialet gir ikke grunnlag til å trekke klare konklusjoner om hvem som ikke har svart på spørreskjemaet. Mulige årsaker kan være at de ikke er blitt nådd, at de har støtt på tekniske problemer, at de ikke har fått tid til å svare og så videre. Disse som ikke har svart, vet vi altså svært lite om.

Vi kan imidlertid gjøre visse antakelser om hvilke som har svart. De studentene vi har nådd gjennom fase 1 er muligens en gruppe studenter som har et nært forhold til høgskolen siden lærere der har tatt vare på e-postadresser til dem eller at de har valgt å følge HiT på Facebook og Internett. For tidligere faglærerstudenter kan dette for eksempel være at de har gått/går masterstudiet i formgiving eller at de har tatt andre studier ved HiT. Det kunne

dermed være mulig å anta at studentene som svarte i fase 1 var blant de som var utdannet senere enn de i fase 2, men dette viste seg ikke å være tilfelle.

I fase 2 fikk de tidligere studentene brev med oppfordring til å gå til en bestemt internettadresse for å besvare spørreskjemaet. Dette krever at studentene har en viss interesse for å ytre sin mening. De likegyldige studentene kan antas å ha mindre insitament til å gå over terskelen det er å skrive inn en nettadresse. I HiO-undersøkelsen tolket de sin gode svarprosent som «en indikasjon på at studentene har satt pris på undersøkelsen og den interesse avdelingen viser for deres jobbmuligheter etter endt utdanning» (Lutnæs, 2008: 3). Det er altså mulig at svarene vi har fått er mer positive enn hva en fullstendig populasjon ville svart. Dette kan i utgangspunktet se ut til å stemme, siden kontrollspørsmålene om hva studentene synes om studiet de gikk gjennom er overveiende positive.

Det er naturlig å påpeke at en tettere oppfølging – å ringe til de ønskede respondentene, å legge ved spørreskjema med frankerte svarkonvolutter i brevet og lignende tiltak – sannsynligvis ville generert flere besvarelser.

Den lave svarprosenten fører til at vi ikke kan trekke generelle konklusjoner for faglærerne. Vi kan i beste fall se tendenser i en eller annen retning. På den annen side kan vi godt trekke konklusjoner om hva de som faktisk har svart mener om det de er spurt om. Dette er interessant i seg selv. På grunn av denne lave svarprosenten er det i stor grad henvist til antall personer som har svart de ulike alternativene hos faglærerne.

Resultat

Respondentspredning: årskull, bosted, videreutdanning

Faglærere fra alle årskull undersøkelsen omfatter, har svart. Det er en relativt stor spredning i hvor mange studenter fra hvert årskull som har svart (fra 3 til 12):

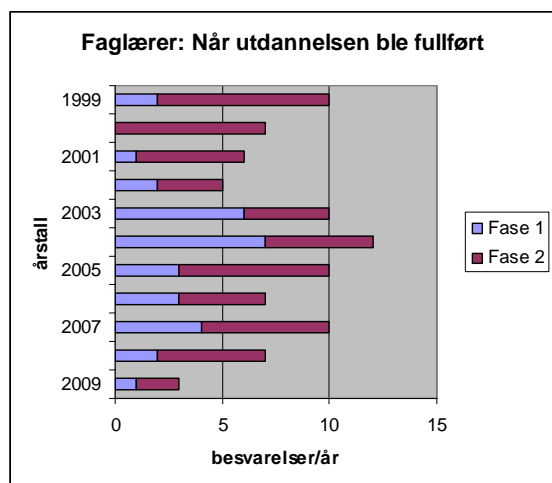

Diagram 1) Når faglærerutdannelsen ble fullført.

Også hos lektorene er alle kull representert i responsmaterialet. Spredningen er her mellom 1 og 8 fra hvert kull, altså enda større enn hos faglærerne:

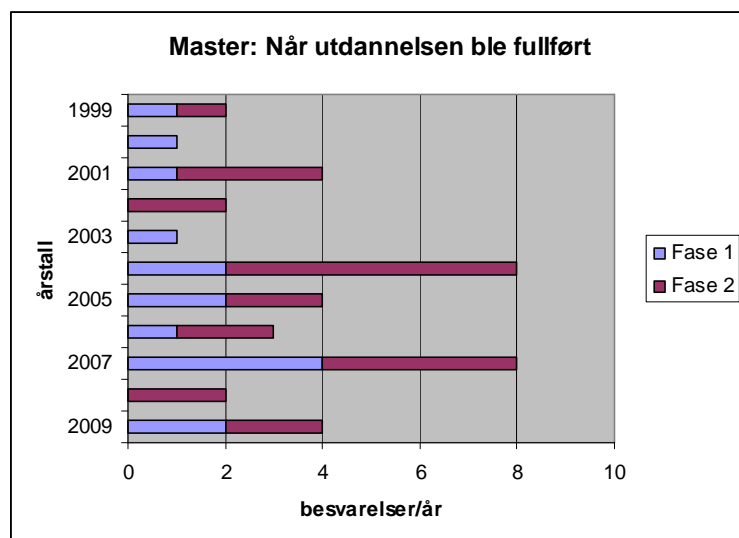

Diagram 2) Når master-/hovedfagsutdannelsen ble fullført.

Respondentene bor/arbeider rundt i hele Norge. Lektorene bor/arbeider i 13 ulike fylker i tillegg til en i utlandet, mens de faglærerne som har svart bor/arbeider til sammen i alle Norges 19 fylker i tillegg til at to bor/arbeider i utlandet.

Mange av de spurte har tatt videreutdanning (66,7 % av faglærerne og 41,0 % av lektorene). Studiene faglærerne har tatt/holder på å ta har store variasjoner i lengde: Til sammen har de tatt 33 årsenheter, 17 mindre enheter enn 60 stp, 13 mastergrader og 7 bachelorgrader. Lektorene har tatt forholdsvis flere mindre enheter enn 60 stp (9 av 17), 3 nye

mastergrader, 2 årsenheter, 2 doktorgrader og 1 ny bachelorgrad. På spørsmål om de tror de kommer til å ta mer utdanning, er faglærere klart mer åpne for dette enn det lektorene er.

De fleste videreutdanningene de responderende faglærerne har tatt er innenfor pedagogikk eller andre skolefag. Språk (som norsk og engelsk) skiller seg her ut, men også andre fag som RLE, naturfag og idrett er representert. I de kortere studieenheter skiller pedagogikk og IKT seg ut. Studieneheter i faglig nær tilknytning til formgivning, kunst og håndverk kommer også høyt på listen, som kunsthistorie og ulike fordypningsenheter (f.eks. digital mediedesign).

Yrkesliv – arbeidstid og relevans

Faglærerne arbeider fra én til 55 timer i uken, gjennomsnittlig 32,8 timer. Lektorene på sin side arbeider fra null til 45 timer i uken, gjennomsnittlig 30,12 timer. 70 % av faglærerne og 75 % av lektorene som har besvart er fornøyd med arbeidstiden sin. Det er flere som ønsker kortere arbeidstid enn lengre.

Spørsmålet om hva hovedarbeidsforholdet er, åpnet for multiple svar. De 80 faglærerne som har svart oppgir å ha til sammen 109 hovedarbeidsforhold, i snitt 1,36 hver. Av disse er 55 undervisning i formgivning, kunst og håndverk (50 %), 27 i andre fag (25 %) og 18 innen helt andre områder enn undervisning eller utøvende virksomhet (17 %). Ingen av faglærerne som har svart på spørreskjemaet har hovedarbeidsforhold innen forskning, formidlingsvirksomhet eller er utøvende innen designfeltet. Tabellen under viser dette:

Faglærer	Total	Prosent
Underviser FKH/tilsvarende	55	50 %
Formidlingsvirksomhet	0	0 %
Underviser i andre fag	27	25 %
Undervisningsledelse	2	2 %
Forskning FKH/tilsvarende	0	0 %
Utvøvende i kunstfeltet	5	5 %
Utvøvende i designfeltet	0	0 %
Ansatt i næringslivet innenfor design-/kunstfeltet	2	2 %
Arbeider innen et helt annet område	18	17 %
	109	101 %

Tabell 2) Oversikt over faglærernes yrker (hovedarbeidsforhold).

De 34 lektorene som har svart på dette spørsmålet, oppgir å ha til sammen 47 hovedarbeidsforhold, i gjennomsnitt 1,38 hver. Av disse er 22 (47 %) undervisning i

formgivning, kunst og håndverk, 6 (13 %) i andre fag, mens 2 er med annen formidlingsvirksomhet. Det oppgis hele 8 (17 %) hovedarbeidsforhold som utøvende innen kunstfeltet. Tabellen nedenfor viser dette.

Lektorer	Total	Prosent
Underviser FKH/tilsvarende	22	47 %
Formidlingsvirksomhet	2	4 %
Underviser i andre fag	6	13 %
Undervisningsledelse	2	4 %
Forskning FKH/tilsvarende	3	6 %
Utøvende i kunstfeltet	8	17 %
Utøvende i designfeltet	0	0 %
Ansatt i næringslivet innenfor design/kunstfeltet	1	2 %
Arbeider innen et helt annet område	3	6 %
	47	99 %

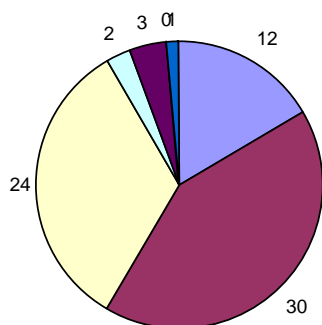
Tabell 3) Oversikt over lektorenes yrker (hovedarbeidsforhold).

Skoleslag de som arbeider som lærere underviser i

Blant faglærerne som svarte at de underviser i skolen, er det 30 hovedarbeidsforhold (42 %) på ungdomstrinnet, 24 (33 %) i videregående skole og 12 (17 %) på barnetrinnet. Utover dette er det to hovedarbeidsforhold i folkehøgskolen, tre i kulturskolen for barn og ett på høgskole/universitet.

Lektorene har omtrent like mange hovedarbeidsforhold i den videregående skolen som på høgskole/universitet, henholdsvis 9 (33 %) og 8 (30 %) av 27. Utover dette er det fem hovedarbeidsforhold på ungdomstrinnet, tre i barneskolen og ett i hhv. folkehøgskolen og i kulturskolen.

Faglærere

Lektorer

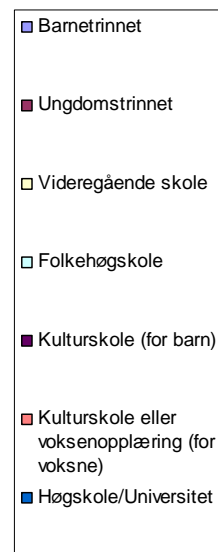
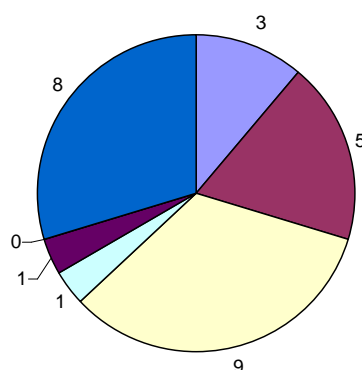

Diagram 3) Sektordiagram over skoleslag kandidatene underviser på. Tallene står for antall personer som har svart på dette alternativet.

Tabellene nedenfor viser detaljer i dette bildet:

Faglærere	Total	Prosent
Barnetrinnet	12	17 %
Ungdomstrinnet	30	42 %
Videregående skole	24	33 %
Folkehøgskole	2	3 %
Kulturskole (for barn)	3	4 %
Kulturskole eller voksenopplæring (for voksne)	0	0 %
Høgskole/universitet	1	1 %
	72	100 %

Tabell 4) Oversikt over skoleslag faglærerne underviser i.

Lektorer	Total	Prosent
Barnetrinnet	3	11 %
Ungdomstrinnet	5	19 %
Videregående skole	9	33 %
Folkehøgskole	1	4 %
Kulturskole (for barn)	1	4 %
Kulturskole eller voksenopplæring (for voksne)	0	0 %
Høgskole/universitet	8	30 %
	27	101 %

Tabell 5) Oversikt over skoleslag lektorene underviser i.

Ønsker for egen arbeidssituasjon

Respondentene ble spurt om hvilket skoleslag/trinn de ville foretrukket å undervise på hvis de kunne velge. I begge gruppene er de åpne på hvor de kunne tenke seg å jobbe, men de responderende faglærerne er mer åpne enn lektorene. De velger i snitt 2,01 slag/trinn hver, mens lektorene velger 1,25 slag/trinn.

Bildet over ønsket undervisningsstilling er annerledes for begge grupper enn hva reell undervisningsstilling er. Av det begrensede antallet faglærere som svarte på undersøkelsen, er et flertall av hovedarbeidsforholdene i barne- og ungdomsskolen (59 %), men bare 23 % av den totale respondentgruppen klikker dette alternativet på spørsmålet «Hvor ville du foretrukket å undervise?». Et flertall (58 %) av de angitte ønskene om arbeidssted er i videregående skole, folkehøgskole og kulturskole for voksne, mot 36 % arbeidsforhold der i dag. Kun seks av faglærerne som har svart sier at de ikke ønsker å arbeide i skolen (se diagram nedenfor).

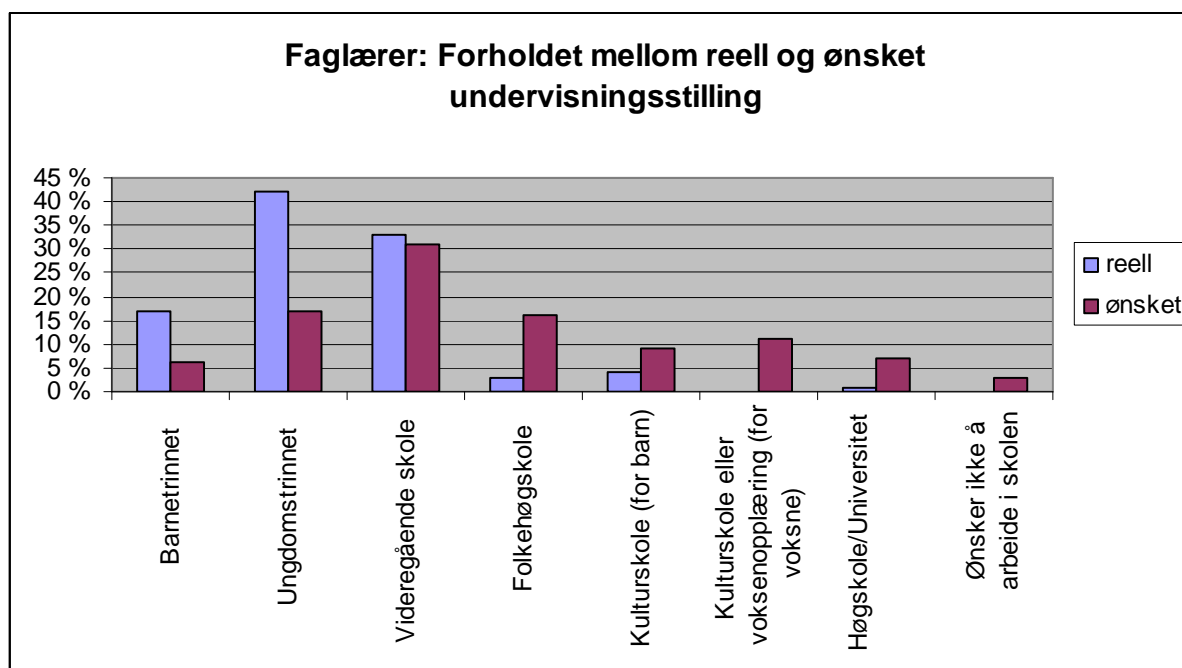

Diagram 4) Faglærer: forholdet mellom reell og ønsket undervisningsstilling.

Lektorene ønsker å undervise mindre i videregående skole, barneskole og ungdomstrinn enn det de faktisk gjør. De vil mer over i andre skoleslag (voksenopplæring, folkehøgskole og høgskole/universitet) eller ut fra skolen (8 %) (se diagram nedenfor).

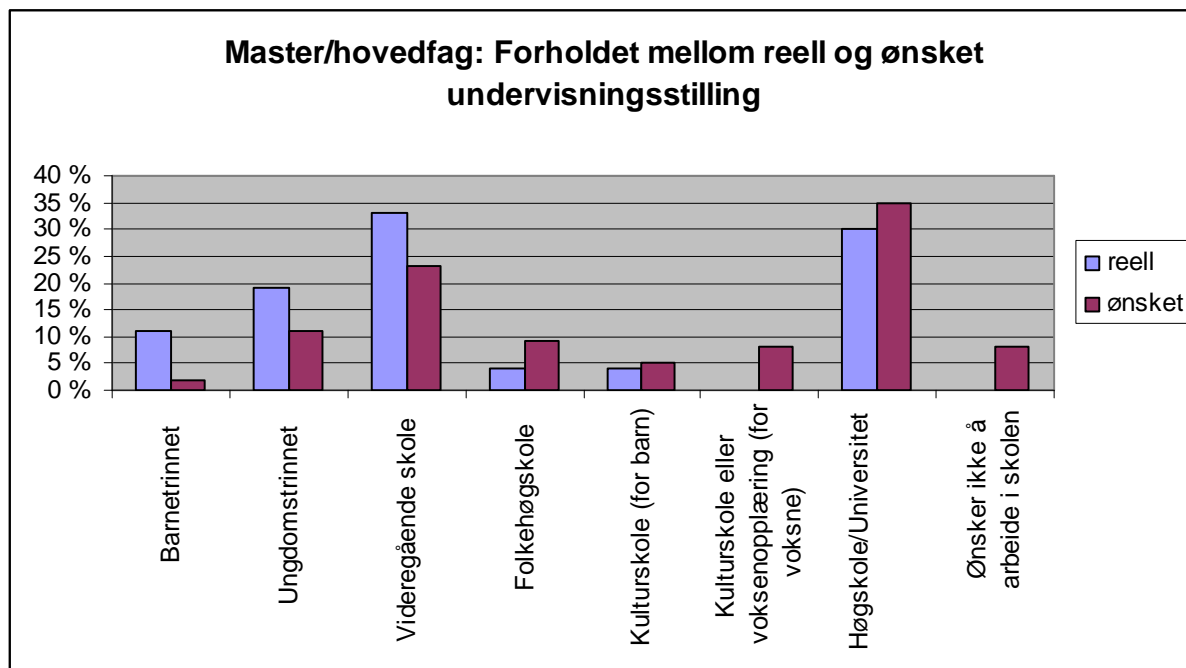

Diagram 5) Master/hovedfag: forholdet mellom reell og ønsket undervisningsstilling.

På spørsmål om hva de ville foretrukket å arbeide med dersom de ikke ønsket å arbeide i skolen, svarte de fleste av de responderende faglærerne at de ønsket å jobbe som utøvende enten innen håndverksfeltet (30 av 87, 34 %) eller innen kunstfeltet (28 av 87, 32 %). Sju personer ønsket å arbeide med ”annet”, noe som spesifiseres til kombinasjonsjobber mellom de ulike feltene og undervisning, helt andre områder som ”manusutvikling” og ”ville jobbet med utviklingshemmede”, eller rett og slett ”usikker” (se tabell nedenfor).

Faglærer	Total	Prosent
Utøvende innen håndverksfeltet	30	34 %
Utøvende innen kunstfeltet	28	32 %
Formidlingsvirksomhet innen kunst/design/håndverksfeltet (museer, gallerier, kurs etc)	12	14 %
Utøvende innen designfeltet	10	11 %
Annet (spesifiser)	7	8 %
	87	99 %

Tabell 6) Faglæreres ønsker for arbeid utenom undervisning, arrangert etter popularitet.

Lektorene er mer entydige på at de ville vært utøvende innen kunstfeltet (14 av 39, 36 %). Deretter kommer utøvende innen designfeltet (9 av 39, 23 %). Under spesifiseringen av ”annet” skriver lektorene blant annet ”bygg”, ”konservator” og ”forfatter/illustratør” – altså yrker relatert til kunst- og håndverksfag (se tabell nedenfor).

Master/hovedfag	Total	Prosent
Utøvende innen kunstfeltet	14	36 %
Utøvende innen designfeltet	9	23 %
Formidlingsvirksomhet innen kunst/design/håndverksfeltet (museer, gallerier, kurs etc.)	7	18 %
Annet (spesifiser)	5	13 %
Utøvende innen håndverksfeltet	4	10 %
	39	100 %

Tabell 7) Lektorers ønsker for arbeid utenom undervisning, arrangert etter popularitet.

Det er verdt å bemerke at selv om spørsmålsstillingen her åpnet for å velge flere opsjoner, har ingen valgt å gjøre dette.

Drøfting

I metoddelen ble det drøftet en del spørsmål angående undersøkelsens reliabilitet i forhold til den lave svarprosenten på faglærerundersøkelsen. Det ble konkludert med at det var mulig å bruke og diskutere resultatene under forutsetning av at det ikke skulle trekkes generelle konklusjoner, men derimot konklusjoner om hva de som faktisk har svart mener om det de er spurt om. Når det gjelder lektorene kan det i større grad trekkes generelle konklusjoner.

Respondentenes representativitet

For å kunne se på konklusjonenes gyldighet internt innen den gjeldende populasjonen, er det interessant å se nærmere på fordeling av svar i forhold til uteksamineringsår. Det er responser fra studenter uteksaminert alle de aktuelle ti årene (1999–2009). Dette antyder mulighet for representativitet på tvers av kull. Når det blant lektorene er to årskull hvor hele åtte har svart, kan det bety at deknningen for disse årene er svært god selv om disse to årene skiller seg ut med store kull: Normert kullstørrelse på master-/hovedfagsstudiet er 12 studenter, mens det i de aktuelle årene var hhv. 18 (2004) og 13 (2007) studenter som ble uteksaminert. Samtidig betyr ikke få svar nødvendigvis en liten dekning av kullet: I 2000 var det to uteksaminerte hvorav en av dem svarte, mens i 2001 svarte fire av seks. Når det i faglærerundersøkelsen er mellom 3 og 12 studenter som har svart fra hvert kull, betyr det at deknningen her er mye lavere. Kullstørrelsen på disse kullene var ved opptak normert til 32 eller 64 studenter per kull. Året der flest (12) svarer (2004), er det 39 uteksaminerte kandidater, mens i året der færrest (3) svarer (2009), er det 20 uteksaminerte kandidater.

Omfattende videreutdanning

Respondentene i begge gruppene er aktive og har tatt mye videre-/etterutdanning, fortrinnsvis innen skolefag eller pedagogikk. At 13 av de 78 utdanningene som ble nevnt i faglærersvarene på dette spørsmålet er en mastergrad, kan støtte tolkningen om at det er de som er positive til studiet (eller generelt studier/høgskoleutdanning) som har svart på undersøkelsen. Dette kan også ses i sammenheng med at ingen av de besvarte har tatt en helt alternativ utdanning fra grunnen av, verken en profesjons- eller en universitetsutdanning. Blant de som har tatt en ny bachelorutdanning, er det – med ett unntak – enten innen lærerutdanning/pedagogikk eller innen et spesialiseringsområde innen formgivingsfagene. Respondentene står altså fast ved sitt valg av læreryrket, noe som blir bekreftet i senere spørsmål knyttet til ønsket arbeidssted.

Blant lektorene var det forholdsvis mange som hadde tatt videreutdanning, tatt i betraktning at de allerede var lektorer. Dette er interessant, og kan for eksempel tyde på at de er spesielt opptatt av å tilegne seg ny kunnskap og at de trives som studenter. Ser vi det opp mot signaler på at arbeidsmarkedet kan være vanskelig for lektorer i formgivning, kunst og håndverk, kan dette også tolkes som at det har vist seg vanskeligere å få en jobb og at de heller utdanner seg videre/på nytt. Lektorene hadde tatt flere studier av kortere varighet enn ett år. Studiene er innenfor pedagogiske områder (PPU, veiledningspedagogikk), andre skolefag (matematikk og musikk), ledelse eller innen fordypningsenheter, master- og doktorutdanning innen formgivingsrelaterte fag. Disse funnene kan støtte opp under en tolkning av at også lektorene er trygge i sitt yrkesvalg som undervisere og utøvere innenfor formgivings-, kunst- og håndverksområdet.

Yrkesliv – arbeider som lærere

Hovedsakelig er de responderende faglærerne og lektorene fornøyde med arbeidstiden sin, men en del ønsker kortere arbeidstid. Ser vi dette opp mot hvor mange hovedarbeidsforhold de oppgir, er det mulig å tolke dette som at de opplever arbeidssituasjonen sin som spredd over for mange jobber.

Til sammen 80 % av faglærernes hovedarbeidsforhold er undervisning (55 % i kunst og håndverk og 25 % i andre fag), mens 64 % av lektorenes er det samme (47 % i formgivning, kunst og håndverk, 13 % i andre fag og 4 % – 2 personer – i annen formidlingsvirksomhet). Dette er et parallelt funn til Lutnæs' undersøkelse fra HiO, der 37 av 54 respondenter har

”relevant arbeid” (68,5 %). Lutnæs inkluderer derimot ikke undervisning i andre fag i definisjonen ”relevant arbeid”. Spørsmålsstillingen vår åpnet imidlertid for multiple svar, så prosentandel er ikke nødvendigvis en entydig indikator. Det er godt mulig at enkelte lærere arbeider både som faglærere i en del av stillingen og som lærere i andre fag i en annen. Dersom vi ser dette opp mot hvilke etter- og videreutdanninger de har hatt i skolefag, pedagogikkfag og andre relevante fag, virker dette sannsynlig.

Blant de faglærerne som ikke arbeider med undervisning, har 7 hovedarbeidsforhold innen formgivingsfeltet på andre måter og 18 innen helt andre områder. For lektorer er tallene omtrent motsatt: 9 (19 %) er utøving innen kunstfeltet, mens kun 3 (6 %) er i et helt annet område.

Det er interessant å reflektere over hvorfor de to gruppene svarer forskjellig. Det kommer fra forskjellig hold signaler som tyder på at en lektor ikke lett får jobb i grunnskolen. Årsakene til dette er mange, og kan for eksempel være at det blir for dyrt å lønne en lektor, at lektorer er smale i sin spesialisering og har for få fag å undervise i samt at de kan oppfattes som overkvalifisert til å arbeide i grunnskolen. Det vil muligens falle mer naturlig for en med lektortittel å søke seg over til andre yrkesområder enn skolen. Når flere lektorer enn faglæreres arbeidsforhold er innenfor variasjoner av utøvende formgivning, kan dette henge sammen med at lektorene gjennom sitt studium får tid til å fordype seg i det estetisk skapende området, først og fremst i masteroppgaven. Det er flere studenter som i arbeidet med masteroppgaven får bygd opp egne studioer/verksteder eller har erfart at de ønsker å arbeide utøvende for seg selv. På den annen side gir tredje året på faglærerstudiet også en slik mulighet (i bacheloroppgaven), så en slik årsaksforklaring kan være for enkel. Andre årsaker kan være at de som har valgt å ta en lektorutdanning har en arbeidskapasitet som gjør at de i større grad klarer å arbeide med utøvende virksomhet samtidig som de er i full jobb, eller at de i mindre grad får fulle jobber som lærere, for eksempel av ovennevnte årsaker, og dermed i større grad tvinges til å skape arbeidsplasser selv. Dette har vi ikke materiale til å kunne kontrollere, siden det ikke er spurt om for eksempel stillingsprosent i spørreskjemaet.

Når det gjelder forskjellen mellom andelen faglærere og lektorer som arbeider innenfor helt andre områder (17 % vs. 6 %), kan også dette ha flere forskjellige årsaker: For eksempel har lektorene en mer spesialisert utdanning, de har gjort et klart valg om hvor de vil være og det er naturlig at de fortsetter innenfor dette området. Den eventuelle videreutdanningen de har gjort etter masterstudiet er også knyttet tettere opp til spesialisering innen dette området. Faglærerne har i noe større grad tatt ny- eller videreutdanning innen

andre områder og har også en kortere utdanning å bevege seg bort fra – altså er det muligens en mindre investering for dem å skifte beite.

En mulig feilkilde i materialet til dette spørsmålet er at det ikke er definert hva som menes med ”hovedarbeidsforhold”. Dette er overlatt til den enkelte respondent å tolke, og det ble åpnet for multiple svar, noe mange har benyttet seg av. Det var en forventning da spørreskjemaet ble laget at det ville være mange faglærere som arbeidet innen de ulike variantene av utøvende formgivning. Årsaker til at dette ikke slo til kan være at forventningen var feil eller ulike tolkninger av hva som menes med ”hovedarbeidsforhold”. En ytterligere feilkilde er også den lave responsen på faglærerundersøkelsen. De som har svart på studien er ikke representative for populasjonen generelt, og kan derfor ha en annen fordeling enn det et snitt av populasjonen har/ville hatt.

Yrkesliv – ønsker høyere skoletrinn

Materialet viser at de fleste faglærerne som har svart, arbeider i ungdomsskolen. Dette var på et vis et forventet resultat, med tanke på de senere reformer av den videregående skolen. Det var imidlertid forventet at de – dersom de ikke faktisk arbeidet i videregående skole nå – ønsket å arbeide der. Dette stemmer med det respondentene har svart. Samtidig har også ungdomsskolen fått færre stillinger, siden en del timer for elevene er flyttet nedover til barnetrinnet. At så mange som 17 % av faglærerne og 11 % av lektorene som har svart på undersøkelsen arbeider i barneskolen, er et positivt trekk sett i forhold til de europeiske og internasjonale undersøkelsene som sier at det er få lærere i grunnskolen med fordypning i kunst- og håndverksfagene (AECEA, 2009; Bamford, 2006).

De besvarende faglærerne ønsker i langt mindre grad enn i dag å arbeide i barne- og ungdomsskolen samt litt mindre grad i videregående enn det de faktisk gjør. Men de ønsker ikke å la være å undervise. De ønsker seg heller til undervisningsstillinger i folkehøgskole, voksenopplæring, kulturskole og høgskole/universitet. Dette resultatet kan være et produkt av den lave svarprosenten i faglærerstudien, og det er ikke grunnlag for å spekulere i hva årsaken til dette kan være. En ny undersøkelse med større svarprosent eller eventuelt en oppfølgingsundersøkelse med intervjuer av faglærere vil kunne belyse dette nærmere.

Når det gjelder lektorene er det interessant å registrere at selv om studentene underveis i studieløpet sier de tar utdanningen for å få jobb i videregående skole, svarer respondentene i denne undersøkelsen at de ikke ønsker å undervise der i så stor grad som de faktisk gjør. Førsteprioritet for lektorene er å undervise i høgskole/universitet, deretter videregående, så ungdomstrinnet, folkehøgskole og så likt kulturskole/ønsker ikke å arbeide i skolen.

Barneskole er minst populært for lektorer. Det virker altså som om undervisning er noe de trives med, men da helst for voksne mennesker.

Faglærerutdanningen kjennetegnes av en grunnleggende idé om at en samtidig opplæring i teknikker/ferdigheter og opplæring i pedagogikk/didaktikk skal smelte sammen til en enhet, der egen læring overføres til andres læring. Når undersøkelsen dokumenterer en tendens – riktignok kun blant de faglærerne som har svart på undersøkelsen – til at de i større grad ønsker å undervise eldre barn eller voksne enn det de faktisk gjør, kan dette tolkes som at de er mer komfortable i å overføre dette til andres læring på samme nivå, mens de er mindre trent i eller komfortable med hvordan små og mellomstore barn lærer teknikker og ferdigheter. Dette er et parallelt funn til undersøkelsen av faglærere ved HiO, der Lutnæs konkluderer med: «Det synes viktigere for flere nyutdannede faglærere at de lærer hvordan de kan legge til rette for læring i faget enn at de selv utvikler seg som utøvere innen estetiske fag» (Lutnæs, 2008: 12). Det er ikke grunnlag i materialet fra denne undersøkelsen til å konkludere på dette. Temaet tas opp igjen og bearbeides separat i en egen artikkel (Gulliksen, 2012).

Konklusjon

I studien som er presentert i denne artikkelen, var hensikten å undersøke hvilken yrkespraksis faglærer og master-/hovedfagsutdanningene i formgivning, kunst og håndverk ved HiT leder til. Hovedmålet var å få faktiske tall på bordet som kunne gi en oversikt over yrkessituasjonen til uteksaminerte kandidater.

Svarprosenten fra faglærerne viste seg for liten til å trekke generelle konklusjoner, men det er trukket konklusjoner om hva akkurat disse 98 faglærerne gjør og mener. Lektorenes svarprosent ble vurdert til tilfredsstillende.

Faglærerne og lektorene som har svart på undersøkelsen ønsker å være lærere, de arbeider som lærere og de har tatt videreutdanning knyttet opp mot læreryrket. De tar omfattende videreutdanning – i all hovedsak knyttet til skolefag, pedagogikk eller fordypningsemner i kunst og håndverk. Dette ble knyttet opp til utfordringer faglærere og lektorer møter som yrkesutøver i skolehverdagen, blant annet behovet for å kunne undervise i flere fag. Svarene i undersøkelsen indikerer at de ikke har hatt behov for å gå vekk fra sitt opprinnelige valg om å bli lærer innen formgivning, kunst og håndverk.

Lektorene arbeider i større grad enn de responderende faglærerne utøvende innen ulike formgivingsområder. Det ble påpekt ulike årsaker til dette, blant annet at lektorer

sannsynligvis møter problemer med å få jobb i grunnskolen. Både faglærere og lektorer ønsker i større grad enn de faktisk gjør å undervise voksne eller eventuelt eldre ungdommer. Dette ble diskutert og knyttet til problemer med å overføre egen erfaring i skapende prosesser til ledelse av små barns skapende prosesser (se også bl.a. Lutnæs, 2008; Gulliksen, 2012).

Kartleggingen som artikkelen her presenterer har gitt en del innsikt i hvilken yrkespraksis utdanningene leder til. Vi vet nå mer om hvor de uteksaminerte kandidatene herfra arbeider. Det er også påpekt en del manglende kunnskap, blant annet på grunn av svak respons på faglærerdelen av undersøkelsen og spørsmålsformuleringene i spørreskjemaet som gjør at undersøkelsen ikke ga rom for dypere forståelse av sammenhenger i denne sammensatte problematikken. En oppfølging av dette i form av strukturerte intervjuer av flere eller dybdeintervjuer av noen få tidligere studenter ville være relevant å gjøre fremover. I det store forskningsprosjektet denne kartleggingen knyttes til, arrangeres fokusgruppeintervjuer av forsknings- og undervisningspersonalet tilknyttet faglærerutdanningen (Gulliksen & Hjordemaal, 2010, 2011). Å diskutere tendensene i dette materialet med dem i intervjuene, anses som meget relevant for å utvikle en større forståelse av problematikken. På denne måten ville materialet som denne kartleggingsstudien har samlet inn også kunne brukes i en videre drøfting og videreutvikling av studiene.

Referanser

- AECEA, P9 Eurydice (2009). *Arts and cultural education at school in Europe*. Brussels: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. Hentet fra http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/113EN.pdf
- Bamford, A. (2006). *The wow factor: global research compendium on the impact of the arts in education*. Münster: Waxmann.
- Brønne, K. (2009). *Mellom ord og handling. Om verdsettning i kunst- og handverksfaget*. PhD thesis 41. Oslo: Oslo School of Architecture and Design.
- Falch, T. & Naper, L. R. (2008). *Lærerkompetanse og elevresultater i ungdomsskolen*. Trondheim: Senter for økonomisk forskning AS. Hentet fra http://www.udir.no/Upload/Forskning/5/larerkompetanse_og_elevresultater_i_ungdomsskolen.pdf?epslanguage=no
- Frøseth, M. W. & Caspersen, J. (2008). Tilbakeblikk på utdanningen – yrkesaktivitet, mestring av yrke, oppfølging i arbeidslivet og vurdering av utdanningen. *HiO-notat*. Oslo: Høgskolen i Oslo, SPS.
- Gulliksen, M. (2006). *Constructing a formbild – an inquiry into the dynamical and hierarchical aspects of the hermeneutical filters controlling the formbild construction in design education situations*. PhD thesis 25. Oslo: Oslo School of Architecture and Design. Hentet fra http://aho.no/Global/Dokumenter/Forskning/Avhandlinger/Gulliksen_avhandling.pdf
- Gulliksen, M. S. (in press). Det gode valg – om lærerens utvelgelseskompetanse i kunst og håndverk. *FORMakademisk*.
- Gulliksen, M. S. & Hjørdemaal, F. R. (2010). Arbeidsformer i faglærerutdanningen i formgivning, kunst og håndverk – en introduserende og kvantitativ studie av studentenes erfaringer. *Acta Didactica*, 4 (1), s. 1–25. Hentet fra <http://adno.no/index.php/adno/article/viewFile/126/152>
- Gulliksen, M. S. & Hjørdemaal, F. R. (2011). Fokusgruppeintervju, et hjelpemiddel til å utvikle undervisningen i lærerutdanningen? I M. Johansson & M. Porko-Hudd (red.), *Techne A Series: Vetenskapliga perspektiv och metoder inom slöjdfältet*, 18 (1). Hentet fra <http://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/39/166>
- Hatlevik, I. K. R. (2009). Avgangstudenten – studentenes vurdering av undervisning, praksis, studieforhold, tilegnet kompetanse, studieatferd og fremtidig utdanning. *HiO-notat*. Oslo: Høgskolen i Oslo, SPS. Hentet fra

<http://www.hio.no/content/download/101128/762004/version/1/file/Avgangsstudenten-A4.pdf>

HiO (2010). StudData – database for studier av rekruttering og kvalifisering til profesjonell yrkesutøving. Hentet fra <http://www.hio.no/Enheter/Senter-for-profesjonsstudier-SPS/StudData>

HiT (2009). Studieplan formgiving, kunst og håndverk, master. Hentet fra <http://fagplaner.hit.no/nexusnor/content/view/full/21467>

Lutnæs, E. (2008). Hvor blir det av studentene? Faglærerstudenter i formgiving, kunst og håndverk etter endt utdanning. *HiO-notat*. Oslo: Høgskolen i Oslo.

Nielsen, L. M. (2007). Art, design and environmental participation. Norwegian research in art and design education 1995–2006. I L. Lindström, H. Illeris, L. M. Nielsen & M. Räsänen (red.), *Nordic visual arts education in transition. A research review*. Stockholm: Svenska Vetenskapsrådet.

Ohnstad, F. O. (2008). *Profesjonsetiske dilemmaer og handlingsvalg blant lærere i lærerutdanningens praksisskoler*. Avhandling PhD no. 98. Universitetet i Oslo, Det utdanningsvitenskapelige fakultet, Pedagogisk forskningsinstitutt.

Shulman, L. S. (1986). Those who understand: knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, 15 (2), s. 4–14.

St.meld. nr. 11 (2008–2009). Læreren, rollen og utdanningen. Hentet fra <http://www.regjeringen.no/pages/2150711/PDFS/STM200820090011000DDDPDFS.pdf>

Ulvestad, H. A. (2009). *Kunnskapsløftet i den videregående skole med fokus på Studiespesialisering med Formgivingsfag – intensjoner og realiteter*. Notodden: Høgskolen i Telemark.

Aakre, B. M. & Randers-Pehrson, A. (2008). Norge – formgiving, kunst og håndverk. I M. S. Gulliksen & M. Johansson (red.), *Tehcne B series: Nuläge och framåtblickar – om undervisning och forskning inom det nordiska slöjdfältet*, 15, s. 45–59. Vasa: NordFo.

Vedlegg

Bakgrunnsvariabler Faglærer:

Spørsmål	Skala	n	Tilleggsopplysninger	
1. Hvilket år fullførte du faglærer-/master-/hovedfagsutdanningen din?	Sett inn årstall	n = 87		
1a. Hvis du i ettertid skulle gi en samlet vurdering av denne utdanningen, hvor fornøyd vil du da si at du er?	Skala: 1 svært misfornøyd – 5 svært fornøyd	n = 86	M= 3,77	s= 0,807
om de ville ha valgt om igjen ”samme type utdanning?”	Skala: 1 svært lite sannsynlig – 5 svært sannsynlig	n = 86	M= 3,79	s= 1,321
”samme lærested?”	Skala: 1 svært lite sannsynlig – 5 svært	n = 86	M= 3,88	s = 1,269
2. Har du tatt eller holder du på med noen utdanning etter at du avsluttet faglærerutdanningen din? Ta bare med utdanninger som normalt varer mer enn 4 måneder.	Skala: Ja/Nei	n = 87	66,7 % ja, (n= 58) 33,3 % nei (n= 29)	
2a. Vi vil gjerne vite hva slags utdanning(er) dette er, når den/de ble påbegynt og eventuelt avsluttet	Tabell å fylle inn: Påbegynt og avsluttet år samt type utdanning, nivå/grad og fagfelt/linje	n = 59	Nevnt 78 utdanninger	
2b. Hvis du ikke er i gang med noen slik utdanning nå, tror du at du kommer til å søke opptak til videreutdanning/annen	Skala: Ja/Nei/Vet ikke	n = 47	38,3 % ja (n= 18) 34 % nei (n= 16) 27,7 % vet ikke (n=13)	
3a. Hvor mange timer arbeider du vanligvis per uke? (både hovedarbeidsforhold og eventuelle bijobber).	Avrundet til nærmeste hele tall: _____ timer per uke	n = 69	Spredning 0-55 M= 32,88	
3a. Hvor mye av dette gjelder eventuelle bijobber/kunstneriske oppdrag med mer?	Avrundet til nærmeste hele tall: _____ timer per uke	n = 87		
4. Har du den arbeidstiden som passer deg best eller ønsker du kortere eller lengre arbeidstid (hovedarbeidsforhold pluss ekstrajobber)? Vi tenker da at lønnen minsker eller øker i tilsvarende grad. (kun et alternativ mulig å velge)	Alternativer: Nåværende arbeidstid passer best Kortere arbeidstid passer best Lengre arbeidstid passer best	n = 79	70 % Nåværende (n= 55) 20 % Kortere (n= 16) 10 % Lengre (n= 8)	
5. Hva jobber du med? (Hovedarbeidsforhold) (Mulig å velge flere alternativ)	Alternativer: Underviser i formgivning, kunst og håndverk eller beslektede fag Formidlingsvirksomhet innen kunst/designområdet (museer,	n = 80	Valgt 109 opsjoner = 1,36	

	<p>gallerier, kurs etc) Underviser i andre fag Undervisningsledelse (rektor, inspektør eller lignende) Forskning i formgivning, kunst og håndverk eller beslektede fag Utøvende i kunstfeltet Selvstendig utøvende i designfeltet Ansatt i næringslivet innenfor design/kunstfeltet Arbeider innen et helt annet område enn undervisning og/eller kunst/designfeltet</p>		
6. Hvis du arbeider i skolen, på hvilket klassetrinn/skoletype underviser du? (Mulig å velge flere alternativ)	<p><i>Alternativer:</i> Barnetrinnet Ungdomstrinnet Videregående skole Folkehøgskole Kulturskole (for barn) Kulturskole eller voksenopplæring (for voksne) Høgskole/Universitet</p>	n = 63	Valgt 72 opsjoner = 1,14
7. Hvis du ønsker å arbeide i skolen, på hvilket trinn vil du foretrekke å undervise? (Mulig å velge flere alternativ)	<p><i>Alternativer:</i> Barnetrinnet Ungdomstrinnet Videregående skole Folkehøgskole Kulturskole (for barn) Kulturskole eller voksenopplæring (for voksne) Høgskole/Universitet Ønsker ikke å arbeide i skolen</p>	n = 87	Valgt 182 opsjoner = 2,01
8. Hvis du ikke ønsker å arbeide i skolen, hva vil du foretrekke å arbeide med? (Mulig å velge flere alternativ)	<p><i>Alternativer:</i> Utøvende innen kunstfeltet Utøvende innen designfeltet Utøvende innen håndverksfeltet Formidlingsvirksomhet innen kunst/design/håndverksfeltet (museer, gallerier, kurs etc) Annet (spesifiser)</p>	n = 87	Valgt 87 opsjoner = 1
9. I hvilket fylke bor/arbeider du i dag? (Mulig å velge flere alternativ)	<p><i>Alternativer:</i> Fylkene nevnes</p>	n = 92	Valgt 93 opsjoner = 1,01
10. Vi vil gjerne ha en oversikt over dine hovedaktiviteter i hele perioden etter at du avsluttet din lærerutdanning. Benytt en ny linje hver gang du har skiftet hovedaktivitet (for eksempel fra arbeidsledig til yrkesaktiv) Start med din første aktivitet etter endt lærerutdanning og avslutt med den nåværende. (tabell å fylle ut:)	<p><i>Tabell:</i> Omfang i tid og spesifisering</p>	n = 83	

11. Ønsker du mer kontakt med Høgskolen i Telemark gjennom en eventuell alumni (tidligere student)-organisasjon? (skala: ja/nei) Hvis JA, skriv inn epostadresse vi kan kontakte deg på.	Skala: Ja/Nei	n = 87	47 % ja (n=41) 53 % nei (n=46)
---	---------------	--------	-----------------------------------

Bakgrunnsvariabler Master

Spørsmål	Skala	n	Tilleggsopplysninger	
1. Hvilket år fullførte du faglærer-/master-/hovedfagsutdanningen din?	Sett inn årstall	n = 39		
1a. Hvis du i ettertid skulle gi en samlet vurdering av denne utdanningen, hvor fornøyd vil du da si at du er?	Skala: 1 svært misfornøyd – 5 svært fornøyd	n = 39	M=3,97	s=0,778
om de ville ha valgt om igjen "samme type utdanning?"	Skala: 1 svært lite sannsynlig – 5 svært sannsynlig	n = 39	M= 3,92	s= 1,178
"samme lærested?"	Skala: 1 svært lite sannsynlig – 5 svært	n = 39	M= 4,08	s = 1,109
2. Har du tatt eller holder du på med noen utdanning etter at du avsluttet faglærerutdanningen din? Ta bare med utdanninger som normalt varer mer enn 4 måneder.	Skala: Ja/Nei	n = 39	41,0 % ja, (n=16) 59 % nei (n=23)	
2a. Vi vil gjerne vite hva slags utdanning(er) dette er, når den/de ble påbegynt og eventuelt avsluttet	Tabell å fylle inn: Påbegynt og avsluttet år samt type utdanning, nivå/grad og fagfelt/linje	n = 16	Nevnt 17 utdanninger	
2b. Hvis du ikke er i gang med noen slik utdanning nå, tror du at du kommer til å søke opptak til videreutdanning/annen	Skala: Ja/Nei/Vet ikke	n = 26	11,5 % ja (n=3) 46,2 % nei (n=12) 42,3 % vet ikke (n=11)	
3a. Hvor mange timer arbeider du vanligvis per uke? (både hovedarbeidsforhold og eventuelle bijobber).	Avrundet til nærmeste hele tall: _____ timer per uke	n = 33	Spredning 0-45 M=30,12	
3a. Hvor mye av dette gjelder eventuelle bijobber/kunstneriske oppdrag med mer?	Avrundet til nærmeste hele tall: _____ timer per uke	n = 27		
4. Har du den arbeidstiden som passer deg best eller ønsker du kortere eller lengre arbeidstid (hovedarbeidsforhold pluss ekstrasjober)? Vi tenker da at lønnen minsker eller øker i	Alternativer: Nåværende arbeidstid passer best Kortere arbeidstid passer best Lengre arbeidstid passer best	n = 36	75 % Nåværende (n=27) 14 % Kortere (n=5) 11 % Lengre (n=4)	

tilsvarende grad. (kun et alternativ mulig å velge)			
5. Hva jobber du med? (Hovedarbeidsforhold) (Mulig å velge flere alternativ)	<i>Alternativer:</i> Underviser i formgivning, kunst og håndverk eller beslektede fag Formidlingsvirksomhet innen kunst/designområdet (museer, gallerier, kurs etc) Underviser i andre fag Undervisningsledelse (rektor, inspektør eller lignende) Forskning i formgivning, kunst og håndverk eller beslektede fag Utøvende i kunstfeltet Selvstendig utøvende i designfeltet Ansatt i næringslivet innenfor design/kunstfeltet Arbeider innen et helt annet område enn undervisning og/eller kunst/designfeltet	n = 34	Valgt 47 opsjoner N = 1,38
6. Hvis du arbeider i skolen, på hvilket klassetrinn/skoletype underviser du? (Mulig å velge flere alternativ)	<i>Alternativer:</i> Barnetrinnet Ungdomstrinnet Videregående skole Folkehøgskole Kulturskole (for barn) Kulturskole eller voksenopplæring (for voksne) Høgskole/Universitet	n = 27	Valgt 27 opsjoner N = 1
7. Hvis du ønsker å arbeide i skolen, på hvilket trinn vil du foretrekke å undervise? (Mulig å velge flere alternativ)	<i>Alternativer:</i> Barnetrinnet Ungdomstrinnet Videregående skole Folkehøgskole Kulturskole (for barn) Kulturskole eller voksenopplæring (for voksne) Høgskole/Universitet Ønsker ikke å arbeide i skolen	n = 39	Valgt 65 opsjoner N = 1,66
8. Hvis du ikke ønsker å arbeide i skolen, hva vil du foretrekke å arbeide med? (Mulig å velge flere alternativ)	<i>Alternativer:</i> Utøvende innen kunstfeltet Utøvende innen designfeltet Utøvende innen håndverksfeltet Formidlingsvirksomhet innen kunst/design/håndverksfeltet (museer, gallerier, kurs etc) Annet (spesifiser)	n = 39	Valgt 39 opsjoner N = 1
9. I hvilket fylke bor/arbeider du i dag? (Mulig å velge flere alternativ)	<i>Alternativer:</i> Fylkene nevnes	n = 39	Valgt 42 opsjoner N = 1,07
10. Vi vil gjerne ha en oversikt	<i>Tabell:</i>	n = 38	

over dine hovedaktiviteter i hele perioden etter at du avsluttet din lærerutdanning. Benytt en ny linje hver gang du har skiftet hovedaktivitet (for eksempel fra arbeidsledig til yrkesaktiv) Start med din første aktivitet etter endt lærerutdanning og avslutt med den nåværende. (tabell å fylle ut:)	Omfang i tid og spesifisering		
11. Ønsker du mer kontakt med Høgskolen i Telemark gjennom en eventuell alumni (tidligere student)-organisasjon? (skala: ja/nei) Hvis JA, skriv inn epostadresse vi kan kontakte deg på.	Skala: Ja/Nei	n = 39	67% ja (n=26) 33% nei (n=13)